

Дидахе или учението на дванадесетте апостоли

*Учението на Господа (предложено) на народите чрез
дванадесетте апостоли.*

Съдържание:

I.....	2
II.....	3
III.....	4
IV.....	4
V.....	5
VI.....	6
VII.....	6
VIII.....	6
IX.....	6
X.....	7
XI.....	7
XII.....	8
XIII.....	9
XIV.....	9
XV.....	9
XVI.....	10

I.

1. Има два пътя, един на живота и един на смъртта; но между двата пътя има голяма разлика.

2. И така, пътят на живота е този: първо – да обичаш Бога, Който те е създал, второ – своя ближен както самия себе си; всичко обаче, което не желаеш да ти се случи и ти не го прави другиму.

3. А поуката от тия думи е следната: Благославяйте ония, които ви проклинат и се молете за вашите врагове, а за вашите гонители постете. Защото каква благост проявявате ако обичате ония, които ви обичат? Не правят ли това и езичниците? Вие, обаче, трябва да обичате ония, които ви ненавиждат и не ще имате враг.

4. Въздържайте се от плътски и телесни похоти! Ако някой ти удари плесница по дясната страна обърни му и другата и ще бъдеш съвършен. Ако някой те кара (да извървиш) една миля извърви с него две. Ако някой вземе наметката ти, дай му и ризата; ако някой ти вземе твоето не си го искай назад; нито пък можеш.

5. Дай на всекиго, който те моли и не (си го) искай обратно; защото Отец желае от неговите дарове да бъдат дарен всички Блажен е – съгласно заповедта – даващият, защото е без грях; но горко на вземащия! Собствено, ако нуждаещ вземе, ще е без грях; но който няма никаква нужда (а взема), трябва да представи оправдание, защо е взел и за каква цел. Поставен на тясно, той ще бъде изпитван за онова, що е сторил, и няма да излезе оттам, докато не възвърне и последната стотинка.

6. Но и затова именно е казано: Нека се изпоти милостинята ти в твоята ръка докато узнаеш на кого даваш.

II.

1. Втората пък заповед на учението (гласи):

2. Не убивай, не прелюбодействуй, не обезчестявай дете, не блудствуй, не кради, не прави магия, не бъркай магически отрови, не убивай заченото дете чрез помятане, нито родено убивай; не пожелавай неща, които принадлежат на твоя ближен.

3. Не престъпвай клетвата си, не лъжесвидетелствуй, не злослови, не злопаметствуй.

4. Не бъди двоедушен, нито двуезичен, защото двуезичието е уловка за смърт.

5. Думата ти нека не бъде лъжлива, нито пуста, но изпълнена с дела.

6. Не бъди алчен, нито грабител, нито лицемер, нито злонравен, нито надменен. Не взимай зло решение против своя ближен.

7. Не мрази никой човек. Едни обаче изобличавай, за други се моли, трети възлюби повече от душата си.

III.

1. Чадо мое, отбягвай всяко лукавство и всичко, което е подобно на него.
2. Не бъди гневлив, защото гневът води към убийство, нито ревнивец, нито споролюбив, нито възпламенчив, защото от всички тези неща произлизат убийства.
3. Чадо мое, не бъде похотлив, защото похотливостта води към блудство. (Не бъде) нито срамнодумец, нито намигач, защото от всички тия неща произлизат прелюбодеяния.
4. Чадо мое, не гледай по летежа на птиците, защото това води към идолослужение, – не бъди нито заклевач, нито магьосник, нито пречиствач, нито имай желание да гледаш тия неща, защото от всички тия неща се поражда идолослужение.
5. Чадо мое, не ставай лъжец, защото лъжата води към кражба – нито сребролюбец, нито пустословец, защото от всички тия неща произлизат кражби.
6. Чадо мое, не бъди мърморещ, защото води към богохулство; – нито безочлив, нито зломисленик, защото от викни тия неща произлизат богохулства.
7. Бъди кротък, защото кротките ще наследят земята.
8. Бъди дълго търпелив, незлобив, спокоен, благ и всякога с трепет пази думите, които си чул.
9. Не се превъзнасяй и не допускай в душата си нахалство. Да не се прилепя душата ти към високомерни люде, но да се обръща към праведни и скромни.
10. Каквото ти се случи, приемай го като добро, кат знаеш, че без Бога нищо не става.

IV.

1. Чадо мое, спомняй си денем и нощем за оногова, който ти възвестява словото Божие и го почитай като Господа. Защото отдето се възвестява господството там е Господ.
2. Всеки ден търси светиите, за да се освежиш от думите им.
3. Не прави раздор, но примирявай враждуващите. Съди справедливо, а не по лицето, когато изобличаваш за прегрешения.
4. Не се двоуми дали ще бъде или не.
5. Не бъди човек, който протяга ръцете, за да взема, а щом е за даване ги свива.

Дидахе или учението на дванадесетте апостола

6. Ако имаш (нещо придобито) чрез собствените си ръце, дай откуп за греховете си.
7. Не се колебай да даваш, но и като даваш не роптай; защото ще узнаеш, кой е добрият Мъздовъздавател.
8. Не се отвръщай от оня, който е в нужда, а всичко имай общо с брата си и не казвай, че е твое. Защото ако в нетленното (т.е. в светото причастие) сте общници, колко повече (трябва да сте общници) в тленните неща.
9. Не вдигай ръката си от сина си или от дъщеря си, но от младостта им ги учи на страх от Бога.
10. Когато си гневен не давай заповед на слугата или на слугинята си, които (като тебе) се надяват на същия Бог, за да не би да престанат да се боят от Бога, Който и на двама ви е Бог. Защото Той не идва да призове лицепрятно, но ония, които Духът е приготвил.
11. А вие, слуги, покорявайте се на господарите си в срам и страх, като на образ Божий.
12. Ненавиждай всяко лицемерие и всичко онова, което е негодно на Бога.
13. Н изоставяй Господните заповеди, но пази, което си приел без да добавяш и без да отнемаш нищо (от него).
14. Изповядвай в църква простъпките си и не пристъпвай към молитва с лукава съвест.
15. Тоя е пътят на живота.

V.

1. Пътят пък на смъртта е тоя. Преди всичко, той е лукав и пълен с проклетия: убийства, прелюбодеяства, похоти, блудства, кражби, идолослужения, магии, врачувания, грабежи, лъжесвидетелства, лицемерие, двоедушие, коварства, гордост, злина, дързост, користолюбие, сквернословие, завист, нахалство, високомерие, надменност.
2. (Ония, които вървят по тоя път са:) гонители на добрите, мразят истината, обичат лъжата, не признават възмезди за правдата, не се прилепват нито към добро, нито към справедлив съд, будни са не за добро, а за зло. Кротост и търпение са далеч от тях, обичат суетните неща, бягат след въздаяния, над беден не се смиляват, не съжаливат измъчения, не признават Оногова, Който ги е сътворил, убийци са на чада, разорители на Божието творение, отвръщат се от нуждаещия се (човек), измъчват потиснатия, на богатата са помагачи, на бедните са незаконни съдници.. Пълни са с грехове! Дано, чада, се опазите от всички тия (пороци).

VI.

1. Гледай никой да не те заблуди, (да се отклониш) от тоя път на учението, защото без Бога те учи.
2. Прочее, ако можеш да носиш цялото иго Господне, ще бъдеш свършен. Ако пък не можеш, прави това, което можеш.
3. По отношение на храната, понеси, което можеш да носиш, но особено се пази от идоложертвена (храна), защото е служение на мъртви богове.

VII.

1. А що се отнася до кръщението, кръщавайте така: след като по-рано кажете всичко това, кръщавайте в името на Отца и Сина и Святия Дух, в течаща вода.
2. Ако нямаш течаща вода, кръсти в друга вода; ако не можеш да кръстиш в студена, кръсти в топла.
3. Ако нямаш нито едното нито другото, излей върху главата три пъти в името на Отец, Син и Святия Дух.
4. Преди кръщението кръщаваният нека да пости, както и кръщавания и, ако могат, и други. А на оня, който се кръщава, заповядай да пости от по-рано един или два дни.

VIII.

1. А постите ви да не бъдат (едновременни) с (постите на) лицемерите, защото те постят в понеделник и четвъртък, а вие постете в сряда и петък.
2. Но не се молете като лицемерите, а както заповяда Господ в евангелието Си. Молете се така: *Отче наш, Който си на небето, да се свети името Ти, да дойде царството Ти, да бъде волята Ти, както на небето така и на земята. Насъщния ни хляб дай ни днес; и прости ни дълговете, както и ние прощаваме на длъжниците си; и не ни въвеждай в изкушение, но избави ни от лукавия. Защото е Твоя силата и славата до вековете.*
3. Три пъти на ден се молете така.

IX.

Дидахе или учението на дванадесетте апостола

1. Що се отнася пък до евхаристията благодарете така:
2. Първо за чашата: Благодарим Ти, Отче наш, за светото лозе на сина ти Давида, което ни извести чрез Твоя син Исуса. Слава на Тебе през вековете.
3. За преломяването (на хляба): Благодарим Ти Отче наш, за живота и знанието, което ни извести чрез Своя син Исуса. Слава на Тебе през вековете.
4. Както тоя преломен хляб беше пръснат (т.е. като житни зърна) по хълмовете и събран стана едно, така нека църквата Ти се събере от краищата на земята в Твоето царство. Защото Твоя е славата и силата чрез Исуса Христа през вековете.
5. Никой друг да не яде нито да пие от вашата евхаристия, но само кръстените в Господното име. А и заради туй Господ е казал: *Не хвърляйте свято нещо на кучетата.*

X.

1. А след като се наситите благодарете така:
2. Благодарим Ти, Отче свети, за святоото Ти име, което Си вселил в нашите сърца, – също и за знанието, вярата и безсмъртието, което ни извести чрез Твоя син Исус. Слава на Тебе през вековете.
3. Ти Владико Вседържителю, създаде всичко заради името Си, даде на людетe си за наслаждение храна и питие, та да Ти благодарят, а нам дари духовна храна и питие и живот вечен чрез Твоя син.
4. Преди всичко Ти благодарим, защото Си могъщ. Слава на Тебе през вековете.
5. Помени, Господи, църквата Си и я избави от всяко зло; направи я свършена в любовта Ти и събери от четирите ветрове нея, осветената в Твоето царство, което си приготвил. Защото Твоя е силата и славата през вековете.
6. Нека дойде благодат и нека отmine тоя свят! Осанна на Давидовия Бог! Който е свят нека пристъпи; който не е нека се покае. Маран-ата! Амин.
7. А на пророците позволявайте да благодарят колкото искат.

XI.

1. Който прочее, дойде и ви учи на всичко, казано дотук, приемайте го.

Дидахе или учението на дванадесетте апостола

2. Ако, обаче, дошлият да ви учи се обърне и почне да ви учи друго учение, за да ви освободи (от казаното дотук) не го слушайте. Но, ако учи, за да се умножат правдата и знанието Господне, приемоте го като Господа.
3. С апостолите и пророците постъпвайте според заповедта на евангелието.
4. Всеки апостол, който дойде при вас, приемоте го като Господа.
5. Той, обаче, няма да остане повече от един ден, а ако е нужно и втори ден; обаче три дни ако остане, лъжепророк е.
6. Като си отива, апостолът да не взима нищо освен хляб, (за времето) докато пренощува; ако ли иска пари, лъжепророк е.
7. Не изкушавайте, нито разследвайте който и да е пророк, който говори духом; защото всеки грях ще се прости, но тоя грях няма да се прости.
8. Обаче не всеки, който говори духом е пророк, а който има обноските на Господа; по обноските, прочее ще се познае лъжепророкът и пророкът.
9. Всеки пророк, който духом разпореди да се сложи трапеза нека не яде от нея, иначе е лъжепророк.
10. Всеки пророк, който учи истината, ако не върши туй, което учи, е лъжепророк.
11. Всеки истинен пророк, който постъпва съгласно мирското тайнство на църквата, но не учи да се прави всичко онова, което сам той върши, да не се осъжда у вас; защото Бог ще го съди. Но така сториха и старите пророци.
12. Който пък духом каже: – дай ми пари или нещо друго, да не го слушате. Но ако каже това за други, които имат нужда, никой да не го осъжда.

XII.

1. Всеки, който идва в името Господне, приемайте, после, като го изпратите, ще го познаете, защото вие трябва да имате прозорливост и на дясно и на ляво.
2. Ако идващият е преминаващ помогнете му колкото можете; но не бива да остава у вас, освен два или три дена ако е нужно.
3. Ако той иска да отседне у вас, щом има занаят, нека работи и се храни.
4. Ако ли пък няма занаят. Промислете с вашата прозорливост, как един християнин да не живее при вас празен.
5. Ако ли пък не желае да постъпи така, той е христородавец. Пазете се от такива!

XIII.

1. Всеки истинен пророк, който иска да отседне у вас, е достоен за своята храна.
2. Един истински учител също така е достоен и той, както работникът за свята храна.
3. И тъй, като добиеш каквото и да е начатък от произведенията (си), давай на пророците дял от лин и гумно, от волове и овце, защото те са вашите първосвещеници.
4. Ако нямате пророк, дайте (го) на бедните.
5. Ако замесиш тесто, вземи начатъка и дай съгласно заповедта.
6. Също ако отвориш делва вино или зехтин, вземи начатъка и дай на пророците.
7. От пари пък, от дрехи и от всичко що имаш, вземи начатъка и дай според волята си, съгласно заповедта.

XIV.

1. В Господния ден когато се съберете преломявайте хляба и благодарете след като сте изповядали прегрешенията си, та жертвата ви да бъде чиста.
2. Всеки, който има спор със своя ближен, да не се събира с вас, докато се примирят, за да не се оскверни жертвата ви.
3. защото така гласи Господната (заповед): „На всяко място и на всяко време да Ми се принася чиста жертва; защото Аз Съм цар велик, казва Господ, и името Ми е чудно у народите.“

XV.

1. Ръкополагайте си, прочее, епископи и дякони достойни за Господа, мъже кротки и несребролюбиви, истинни и изпитани. Защото и те ви служат службата на пророците и учителите.
2. Не ги подценявайте, защото между вас те са почитани наравно с пророците и учителите.

3. Изобличавайте се един друг не за гняв, а за мир, както имате (казано) в евангелието и никой от вас нито да говори с оня, който греша срещу другия, нито пък да го слуша, докато не се разкае.

4. А молитвите, милостинята всички си дела вършете тъй както намирате в евангелието на нашия Господ.

XVI.

1. Бдете за живота си. Светилниците ви да не угасват и кръстът ви да не е зле препасан. Бдете, обаче, готови, защото не знаете часа, в който ще дойде вашият Господ.

2. Често се събирайте, дийрейки нужното за душите ви. Защото всичкото ви време, (прекарано) във вяра, няма да ви ползва, ако в последното време не бъдете свършени.

3. Защото в последните дни ще се умножат лъжепророците и развратителите, овцете ще се обърнат на вълци, а любовта ще се превърне в омраза.

4. А като се умножи беззаконието ще се намразят един другия, ще се преследват и предават. И тогава ще се яви мирозаблудителят като син божий и ще направи знамения и чудеса; и земята ще се предаде в ръцете му и ще извърши беззакония, каквито не са ставали никога от века.

5. Тогава човешката твар ще бъде приведена до огненото изпитание и мнозина ще се съблазнят и ще погинат, а тия, които останат във вярата си ще бъдат спасени от проклетия.

6. И тогава ще се явят знаменията на истината: първо – знамение на отваряне на небето; второ знамение на тръбен глас и трето – възкресението на мъртвите.

7 но не всички, а както е казано: *Ще дойде Господ и всички светии с него.*

8. Тогава светът ще види Господа да идва върху небесните облаци.